

184 §

VRK: 99 /060/2017

LAUSUNTOPYYNTÖ LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI KUNTARAKENNELAIN MUUTTAMISESTA

Hallintojohtaja Toni Leppänen, 044 444 2400

Valtiovarainministeriössä on laadittu luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kuntarakennelain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kuntarakennelakiin säännökset harkinnanvaraisesta yhdistymisavustuksesta. Avustusta myönnettäisiin uudelle kunnalle, mikäli kuntien yhdistymisessä olisi mukana vaikeassa taloudellisessa asemassa oleva kunta. Avustuksen määrä olisi valtioneuvoston harkinnassa ja se olisi sidoksissa vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan uudelle kunnalle aiheuttamiin taloudellisiin vastuisiin. Avustus tulisi käyttää uuden kunnan talouden vahvistamiseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2019 alusta.

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Varkauden kaupungilta lausuntoa luonnoksesta 14.9.2018 mennessä.

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle kuntarakennelain muuttamiseksi oheismateriaalina

LAUSUNTO

Kuntien osalta lakiesitystä voidaan pitää oikeana, kun tarkoituksena on edistää kuntien yhdistymistä varsinkin siinä tapauksessa, että yhden tai useamman yhdistyvän kunnan huono taloudellinen tila aiheuttaisi suuria vaikutuksia muihin kuntiin. Lakiesitys voi edistää kuntien vapaaehtoisia yhdistymistä tällaisissa tapauksissa.

Myös niissä tapauksissa, joissa vastaanottava kunta pakotetaan yhdistymiseen vastoin valtuuston päätöstä, korvaus on maksettava täysimääräisenä.

Rahoitus ei kuitenkaan kertaluonteisena auta niissä tilanteissa, joissa kaikki yhdistyvät kunnat olisivat taloudellisesti huonossa kunnossa. Tällaisissa tapauksissa rahoittamiseen varttua määrärahaa voidaan pitää riittämättömänä, jos vapaaehtoisia yhdistymisiä halutaan edistää.

Kuntarakennerahoituksen keräämistä kaikilta kunnilta asukasmukaisella peruspalveluiden valtionosuuden vähentämisellä voidaan pitää vääränä toimenpiteenä ja vaikutusarvioinniltaan vääränä. Peruspalveluiden valtionosuuksia on leikattu viime vuosina erittäin ankaralla kädellä. Kun otetaan huomioon jo toteutetut leikkaukset, tulevat leikkaukset ja lisätään tämä niiden päälle, niin vaikutukset ovat merkittäviä. Tähän pienikin lisäys on liikaa, koska se tulee jo aikaisempien leikkausten päälle. Tällaiset toimet ajavat kuntia vain syvempään ahdinkoon.

Varkauden kaupunki vastustaa sitä, että esityksen vaatima kymmenen miljoonan euron määräraha esitetään katettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) mukaisesta valtionosuudesta. Vaikka esityksen tarkoituksena on tasapainottaa taloudellisissa vaikeuksissa olevien kuntien taloutta, Varkauden kaupunki pitää epäoikeudenmukaisena, että määrärahat katetaan toisten kuntien valtionosuuksista. Esityk-

sen mukaan valtionosuuden vähennys asukasta kohden olisi hieman alle kaksi euroa.

Varkauden kaupungille tämä tarkoittaa yli 40 000 euron vähennystä valtionosuuteen, mikä vaatii vastaavan kokoisten säästöjen tekemistä kaupungin palveluihin.

Varkauden kaupunki pitää tärkeänä, että kannustinjärjestelmiä kehitettäessä kuntaliitosten lisäksi huomioon otetaan myös muut toimenpiteet kunnan talouden tervehdyttämiseksi ja palvelurakenteen kehittämiseksi.

Intressi valtiolla on yhdistymisistä syntyvät synergiaeduista tulevat säästöt. Rahoituksen tulisi perustua yhdistymisistä saatavaan laskennalliseen hyötyyn ja siten sen tulisi löytyä valtion rahoituksesta, vaikkapa aikaisemmista yhdistymisistä syntyneistä valtionosuussäästöistä.

Lausuntopyyntö osoitteessa:

<https://vm.fi/hanke?tunnus=VM100:00/2018>

Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus päättää antaa oheisen lausunnon.

Päätös: Kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja tarkastelevat lausuntoa vielä aluerakenteen näkökulmasta.

Kaupunginhallitus päätti antaa oheisen lausunnon luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle kuntarakennelain muuttamiseksi keskustelun jälkeen.

Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa:
Varkaus 28.8.2018

Päivi Makkonen
hallintosihteeri

Tiedoksisajaajat: valtiovarainministeriö